

A woman with dark hair is lying on her back on a deep blue, textured surface. She is wearing a white, ruffled, lace-trimmed dress. Her eyes are closed, and her expression is peaceful. Her arms are slightly raised, and her legs are bent at the knees. The surface is scattered with various flowers, including pink lotus-like flowers, purple flowers, and dark leaves. The lighting is soft, creating a dreamy atmosphere.

Aunetta Väisänen

VIIMEISEEN
HENGENVETON
ASTI KAUNISTA

Aunetta Väisänen

“Viimeiseen hengenvetoon asti kaunista” - *esseitä, novelleja ja runoja*

© Aunetta Väisänen 2024

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8532-4

Prologi

Olematon

Hän seisoo laivan kannella,
katsoo ympärilleen,
on eksynyt,
ei tiedä, missä pitäisi olla
ja mikä totta, mikä ei.

Vene keskellä merta
tuuliajolla, ei kannellakaan
enää ketään näy.

Alkusanat

Tähän tekstieni kokoelmaan on kerätty esseitani, novellejani ja runojani 2010-luvun alkupuolelta tähän päivään asti. Tarinoiden kirjoittamisen olen aloittanut jo ennen kouluunmenoa, kuusivuotiaana, ensimmäiset tarinani eivät kuitenkaan ole osa tätä kokoelmaa, jonka vanhimmat tekstit ovat vuosilta 2013 ja 2014, Kun tarusta tuli totta ja Muukalainen kaikkialla, toki alkuperäisestä paranneltuina versioina. Suurin osa teksteistä on 2020-luvun puolella kirjoitettuja, mutta humoristisimmat tekstit ovat vanhempaa perua. Synkkyys on löytänyt tiensä myös vanhimpiin runoihini, jotka ovat melkein kaikki aika surumielisiä, rankkoja tai väkivaltaisia kielikuvia sisältäviä.

Sisällysluettelo

Prologi - Runo "Olematon"

Alkusanat

1. Autokolari ja enkeli laskeutuu maan päälle
2. Essee minusta
3. Antilooppi
4. Anorexia nervosa
5. Mitä mä kaipaen eniten
6. Sörkan kurvi
7. Vampyyriatelineen
8. Kun tarusta tuli totta
9. Elämä on täynnä paskaa ja on ikävä
10. Eniten vituttaa kaikki
11. Kolmiosainen proosaruno
12. Ruumishuone
13. Minä tahdon
14. Åbergin mailla öiseen aikaan (23.3.2023)
15. Homokysymys ja rakkaus - ajankohtainen yhä 2020-luvulla?
16. Luovuus ja sen puute
17. Ahdistusviha
18. Isä
19. Piirretty käsi
20. Syyllisyys
21. Asia, jota mä häpeän eniten itsessäni 28.6.-23
22. Muukalainen kaikkialla
23. Tajunnanvirtakokoelma vuosilta 2016-2018, viimeinen hetki syksyiltä 2020

Epilogi - Myrsky

Kiitokset

1. Autokolari ja enkeli maan päällä

Valo ilmestyi taivaalta pilvien lomasta. Se säteili enkelimäisen olemuksesi takaa. Tiesin, että sinusta tulisi enkeli. Hunajainen makusi oli aikaa sitten kadonnut muististani, mutta nyt se palasi mieleeni yhtä voimakkaana kuin silloin.

Soit suuntaani monalisamaisen siron hymysi ja olisin vain halunnut ryömiä helmojesi suojaan niin kuin ennen. Pakahduin hetkeksi ikävästä sinua kohtaan, ja se tuntui iskulta pallean tai siltä, kuin olisin syönyt korillisen päärynöitä, joille olen allerginen. Henkeni salpautui voimakkaasta tunteiden rankkasademaisesta ryöpytyksestä päälleni. Olin taas tunteiden vuoristoradassa, ihan niin kuin ennen. Tuntui siltä, etten saisi ollenkaan vedettyä henkeä.

Olin alapuolellasi, kun levitit kauniit valkoiset enkelinsiipesi juuri ennen kuin tulit hakemaan minua. Ehkä vihdoinkin kaikkien näiden vuosien jälkeen pääsisin takaisin luoksesi. Olin ollut aikoinaan hankala ja nyt se hävetti minua. Kuulin jumalaisen äänesi pääni sisällä, ja sanoit, ettei minulla ollut mitään syytä hävetä.

Luulin silloin joskus tietäväni, mitä käyt läpi, mutta oikeasti en tiennyt yhtään mitään. En edes tuntenut sinua. En oikeasti. Tunsin ja tiesin sinusta vain sen puolen, jonka sinä halusit näyttää minulle. Sen todellisen sinäsi, joka olit kaiken surun, alakulon ja epätoivon takana. Se todellinen sinä, jota maailma ei ollut vielä lyönyt maahan ja särkenyt palasiksi, hienoksi lasipölyn murusiksi, joita yritit väkisin pitää kasassa.

Ajan ja tuomiopäivän kellot soivat nyt minulle. Pääsenkö taivaaseen luoksesi vai joudunko iäisyydeksi sinusta karkotetuksi helvettiin? Tie eteenpäin minun kohdallani oli päättynyt juuri sinä päivänä, kun jouduin auto-onnettomuuteen.

Toivoin niin hartaasti pääsyä luoksesi, että olin ottanut elämässäni uuden suunnan. Olin väärinymmärretty ja tämä hetki repi vanhat jo aikaa sitten arpeutuneet haavat auki. Luulin niiden haavojen parantuneen, mutta niitä aristi niin voimakkaasti, etteivät ne ehkä olleetkaan koskaan täysin arpeutuneet.

Katsoin sinua jännittyneenä vapisten ja odotin sinun kertovan minne minut kuljettaisit. Huomasit käsivarressani sinun muistoksesi otetut laulun sanat. Tiesin, ettet sinä olisi ikinä eläessäsi tällaista tatuointia hyväksynyt. Taivas pimeni silmissäni ja maailma muuttui siniseksi.

2. Essee minusta

Suurimman osan ajasta, mä haluaisin vain kuolla pois. Unohtaa kasaantuvat laskut, ja sen etteivät mun rahat riitä. Sen, että mä tuhlaan kaikkeen turhaan. Mä haluaisin unohtaa tän alamäkien syöksykierteen, joka sai alkunsa väkivaltaisesta parisuhteesta. Huonoja päätöksiä huonojen perään, vähän niin kuin ei osaisi enää lopettaa ja katsoo jostain kuvarajan toiselta puolelta, kuinka hahmo, jonka pitäisi olla sinä toimii. Ihan niin kuin olisi totaalisen täydellisesti menettänyt kontrollin kaikesta ja odottaa epämukavan elokuvan päättymistä, joka ei millään lopu. Kun lasiboksiin saa tehtyä särön, se johtaa toiseen alamäkeen, eikä suuntaa saa käännettyä tai vauhtia pysäytettyä.

Mä tiedän, ettei asiat oikeasti ole niin huonosti. Mitä sitten, jos mä saankin mun huonoista päätöksistä seuraamuksia? Ei kai sen tarvitse tarkoittaa sitä, että mun elämä on ohi? Kyllä mä tiedän, että ainakin seuraavien kymmenen vuoden aikana ne asiat tulee unohtumaan, eikä kukaan tiedä välttämättä mun menneisyydestä mitään, ellen mä itse valitse kertoa siitä. Siihen on vain niin pitkä aika ja haluaisin saada kaikki ratkaisut nyt heti käsiini. Mihinkään on vaikea keskittyä ennen sitä.

Miksei elämää voi vaan pikakelata siihen hetkeen, kun kaikki on taas hyvin? Mä en halua itse elää sitä aikaa, kun kaikkia sotkuja on vielä ihan älyttömästi selviteltävänä ja pitäisi jotenkin kannatella itseään ja omaa mielenterveyttään, joka ei alkujaankaan ollut kovin hyvä. Toisaalta, mistä mä tiedän, etten mä alunperin vain hakenut huomiota? No, en mä silloin kertonut mistään kenellekään. Halusinko mä lääkkeitä mun mielenterveysongelmiin, jotta mä voisin olla niin kuin muut? Mä en edes tiedä, pidinkö mä sitä silloin jotenkin coolina. Miltä mun elämä näyttäisi nyt, jos mä en olisi hakenut apua?

Miltä mun elämä näyttäisi nyt, jos mä en olisi koskaan luopunut omista unelmistani? Onko mun ensimmäisellä tutkinnolla mitään hyötyä, jos mä saan tuomion tai tuomioita? On kai, kun enhän mä opettajaksi pyri, jolloin mun taustalla olisikin jonkin verran merkitystä. Miksi helvetissä mä olen tehnyt näin paskoja valintoja? Jos mä työllistän itse itseni, mun ei tarvitse stressata muita ihmisiä, jotka penkoo mun taustoja. Mutta en mä halua joutua esille, jos mun menneisyydestä kaivetaan kaikki loka esille ja saatetaan kaikkien ihmisten tietoon.

Pitäisikö mun siis vain tappaa itseni, kun näen taas mun edessäni vain umpikujia ja mua ahdistaa niin, että sormenpäitä kylmää? En mä tiedä, onko eteenpäin puskeemisesta mitään hyötyä, jos multa löytyy luurankoja vino pino kaapista vain odottamassa esille purkautumista. Mä en ole; tappanut ketään, pahoinpidellyt jotakuta tai raiskannut. Olenko mä siis paha

ihminen? Mä en ole pettänyt koskaan, mutta luottamuksen useamman kerran. Mä en kykene olemaan täysin rehellinen kenellekään siihen pisteeseen asti, etten mä ole varma enää itsekään, mikä edes on totta.

Silti mä ratsastan viattomuuden, puhtauden ja kiltteyden kuvilla, koska siltä mä ensinäkemältä vaikutan. Sisäisesti mä koen olevani täysi vastakohta. Pelkkää puhdasta pahuutta, en mitään muuta. Piiloudun naamion taakse joka päivä ja esitän, että kaikki on hyvin, vaikka ei ole. Mun naamio säröilee pahasti ja yhteys muhun pätkee. Ihan niin kuin todellinen minä yrittäisi puskea sen alta esiin. Error. error. error.

Kuka mä edes olen? Mä en tunne itseäni, mutta mua ei oikeasti tunne kukaan muukaan. Mä oon sulaa ja mukautuvaa muotoilumassaa, joka kameleontin lailla vaihtaa ilmeisyytensä ympäristöstään riippuen. Kivoille ihmisille mä olen kiva, pahoille paha ja hyville hyvä. Musta ei kukaan saa otetta, mä liu'un sormienvälistä kuin viileä silkki, jota tuskin ehtii koskettaa ennen kuin se on jo haipunut pois. Kaikki sormet, jotka yrittävät tarrata muhun, menevät vain mun läpi. Turha edes yrittää, ei mua paikalleen voi vangita. Ehkä mua ei koskaan ollutkaan, ehkä mä olinkin vain ohimenevien ajatusten virtaa, jotka unohtuvat yhtä nopeasti kuin tulivat mieleenkin. Ehkä mä todella katson maailmaa toiselta puolelta. Sieltä, missä elossa ei ole enää kukaan.

3. Antilooppi

En ole koskaan pitänyt hänen harrastuksestaan. Siinä on jotakin niin brutaalia. Metsästäminen. Ja varsinkin ulkomaille sen harrastaminen. Kysyin kerran, onko hänen pakko lähteä ulkomaille kun Suomestakin löytyy metsää ja eläimiä? Hän vastasi vain, että on. "Eihän siinä mitään hauskaa olisi. Suomen eläimet on niin nähtyjä jo. Mä kaipaen haasteita. Anna mun mennä." Ja annoin. Vaikka tiesin, että hän kävisi joka ulkomaan reissulla baarissa ja iskisi vieraita naisia. Ennen suljin silmäni. Nyt en enää välitä. Kun palaat kuitenkin aina luokseni. Tiedän, että hän kaippaa seikkailuja ja minä en enää niitä voi tarjota.

Aikaisemmin halusin päästä hänen mukaansa reissuille. Koska hän oli aina poissa. Milloin töiden, milloin vapaa-ajan. Tiedän, että työreissuillaan hän oli muiden kanssa. Olin epäillyt sitä jo pidemmän aikaa, mutta viimeistään se ensimmäinen yhteinen reissu sen paljasti. Meillä oli kauhea huutoriita. Hän oli ollut lähteä toisen naisen matkaan ja suutuin. Et ymmärtänyt minua ollenkaan. "Kukaan nainen ei mua rajoita tai saa lähteä ite helvettiin", huusit.

Antilooppi katseli minua seinältä, johon sen pää oli ripustettu. "Turhaan sä synkistelet, kun tiedät se aina tulevan takaisin."

"No joo, mutta en vain pidä siitä, mitä hän selkäni takana tekee."

"Selkäsi takana? Ihanko todella. Me molemmat tiedämme, mitä hän tekee."

4. Anorexia nervosa

Vatsani kurnii niin hirveästä nälästä. Olen taas jättänyt suurimman osan päivän aterioista syömättä. Uskottelen itselleni, etten tällä kertaa yritä laihduttaa vaikka surussani olenkin pohtinut itseni hengiltä näännyttämistä. Mutta mitä se auttaa, kun kuitenkin syön? Pitäisi paastota kunnolla ja vasta vedenpuute ihmisen tappaa.

Sanoit, että viet nuoruuteni, jos jäät tähän. En koskaan osannut sinulle selittää, miksi en itse olisi kokenut niin. Ja nyt en enää saa, enkä voi kertoa sitä sinulle. En enää koskaan pääse pehmeiden ja lämpimien käsiesi suojaan, enkä saa enää mahdollisuutta kertoa sinulle kunnolla, kuinka paljon minä sinua rakastan. Rakkaudentunnustuksen ehdit silti repiä minusta irti.

5. Mitä mä kaipaen eniten

Tiedätkö sä, mitä mä kaipaen eniten? Sitä vanhaa versiota itsestäni, joka oli niin helvetin moraalisen itsetietoinen. Joka yritti välttää parhaansa mukaan tekemästä väärin, mutta joka aina silloin tällöin lipsui siitä. Kuten alakoulussa matematiikan tunneilla kopioidessaan oikeat vastaukset tarkistuskirjasta vaivautumatta edes kunnolla yrittämään itse. Silloin, kun maantiedon kokeessa alakoulussa unohti ja sekoitti kauriin ja kravun kääntöpiirit ja lunttasi vastauksen ystävältä, jonka tiesi tietävän oikean vastauksen ja sai siksi 10- kokeesta. Yläkoulussa englannin valtakunnallisessa kokeessa lunttasi oikeat vastaukset joihinkin kysymyksiin, joka tuotti ansaitsemattoman arvosanan 9 (pisteiden puolesta se olisi tosin ollut 9 ½, mutta vilpin vuoksi sitä ei pyydetty korjaamaan isommaksi).

Nykyinen minä? Sääliävä varjo entisestä. En enää työskentele monessa paikassa ja opiskele samanaikaisesti. En tee mitään. Makaan vain kotona ja teen joka päivä jotain turhanpäiväistä paskaa odottaen omaa kuolemaani. Jonka toteutan itse. Itsemurha. Miksi se olisi jotenkin häpeällinen tapa lähteä täältä? En mä olisi sukuni ensimmäinen. Napata vaan veitsi ja vasara, iske se kunnolla keskelle rintaa mahdollisimman lähelle sydäntä. Tai käy hakemassa apteekista ne uudet lääkärin määräämät lääkkeet ja niele ne mahdollisimman monen kotoa löytyvän lääkkeen kanssa. Ei olisi ensimmäinen kerta. Viimeksi se oli hitonmoinen paskashow. Sen muisto kai pidättelee mua tekemästä kunnolla uutta yliannostusta.

Mä viivyttelen. Kuolema tulee joka tapauksessa, mutta olisi kivempi kuolla kun on vielä katto pään päällä. Nyt kun mummin on kuollut, niin ei ole enää sitä henkilöä, jolle lupasin, etten tee itsemurhaa. Mä oon tehnyt monia asioita, joita en uskonut koskaan tekeväni. Mä oon varastanut useammasta eri paikasta ja käyttänyt huumeita. Useampaa eri laatua. Jäänyt kiinni huumeiden tilaamisesta. Mä oon eristänyt itseni muista ihmisistä, jotta mä en satuttaisi muita. Mun sääliävät yritykset kirjoittaa hienosti kuvottaa mua.

Mä oon lääkitty, ja kohta musta tulee vielä enemmän lääkitty. Mä taidan olla enemmän tai vähemmän sekaisin, kun päätin lopettaa välittämisen. Tunteet on latistuneita, mutta pakkoajatuksia on vähentyneet. Ekolalia vaivaa tosin yhä. Vihdoin sille on joku sana. Riippuvuus puhelimeen on ongelma. Tuntuu että mä vaihdan riippuvuudesta toiseen. Mä oon pulassa sitten, kun äiti kuolee. Mulla ei ole silloin paikkaa minne mennä, eikä rahaa perunkirjoituksiin. (Voi olla, että meille tulee tästä asunnosta häätö muutaman vuoden sisään.)

Mun ja isän velkataakat on sietämättömiä. Mä en tee yhtään mitään elämälläni, niin eikö olisi sama jos mä olisin kuollut?

Mä olen epäonnistunut. Mua ei enää kiinnosta vetää päätä täyteen ja sekaisin joka viikonloppu ja panna ketä vaan musta kiinnostunutta. Elämä on menettänyt väriä ja joka kerta, kun mun sisällä herää pieni toivonkipinä, osa siitä tulee takaisin.

Omaelämäkerrallinen kokoelma tekstejä elämästä ja sen vaikeuksista. Kuoleman ja surun läheisyys, synkkyys ja toisaalta huumori ovat myös tärkeässä roolissa. Tyyliltään terävä aika ajoin, mutta kuvaileva ja taiteellinen kieli ajankohtaisuuden ja purevuuden vastapainona.

BoD

9 789528 085324